

Šolsko obzorje.

Iz Ljutomera na slovenskem Štírskem. (*Pozdrav novemu slovenskemu učiteljskemu društvu.*) Spoštovani gospod vrednik našega draglega „Tovarša“ blagovolil mi je naznaniti veselo novico, da je slavna c. k. vlada dovolila „slovensko učiteljsko društvo“. Kteri slovenski učitelj ne bi se tega veselil? Komu naših bratov ne bi bila ta vest prijetna i draga?

Ni ga menda pravega slovenskega šolnika, ki ne bi bil vesel pri porodu za nas tako važnega društva. Zatorej radostno vskliknem: V tužnih časih, v časih, v kojih še en krepki del slovenskega učiteljstva globoko zdihuje po boljši prihodnosti boljšega materialnega stanja, v časih, ki niso še pravični skozi in skozi šolam in učiteljem naroda našega, v teh britkih časih, došla nam je nova pomoč — „slovensko učiteljsko društvo!“ To nam je novo sredstvo, s katerim moramo odpravljati krivice, ki se nam učiteljem godé v duševnem i materialnem obziru, odpravljati krivice, ktere terpi naša bistra slovenska mladež. Novo uč. društvo more in mora biti središče i serce slovenskim šolam i učiteljem, kterim mora dohajati kakor kerv iz serca — krepka moč, redivna snov!

Slovenski učitelji pa moremo sedaj, ko dana nam je priloznost, bolj nego vsikdar spoznovati, da v družbi je moč, „da sloga je čí, nesloga tlači.“ Bolj nego dosedaj postopati moramo solidarno, stati moramo vsi za enega, eden za vse!

Bog daj, da bi se naše društvo z novim letom popolnoma obnovilo in razširjalo svoje krepke veje na vse kraje, kjer se govori in podučuje v milem slovenskem jeziku!

L.

Iz Černomlja. Okrajno učiteljsko društvo v Černomlju je imelo dne 7. decembra t. l. svojo osmo sejo. Zarad kratkega dneva in oddaljenosti udov je bil ta - le dnevni red: 1. razgovor o načertu zarad razpošiljanja časopisov in izposojevanja bukev; 2. posamesni nasvéti; 3. volitev novega odbora za društveno leto 1872.

O prvi točki je bil načert g. A. Jeršínovec - ev enoglasno sprejet. Razgovarjalo se je tudi o časopisih, ktere naj si društvo za prihodnje leto naročí, in sicer so bili veéglasno določeni naslednji časopisi: „Uč. Tovarš“, „Vertec“, „Napredak“, „Oesterreichischer Schulbote“ in „Pädagogische Zeitschrift“. Sklenjeno je bilo tudi, da društvo pristopi k društvu „Šola, k Matici in k društvu sv. Mohora“. G. Janez Schiller nasvetuje, da bi se zaslugopolnemu g. dr. Fr. Močnik - u, c. kr. dež. šolskemu nadzorniku v pokoji, poslala diploma kot častnemu udu društvu. Priznavši in poterdivši vse dobro in hvalevredno od imenovanega gospoda, pravi g. M. Stanonik, da je g. dr. Fr. Močnik od slov. učiteljsk. društva kot častni ud sprejet, in da to veljá za vso Kranjsko, ker smo vendar naj več vsi učitelji udje slov. učiteljskega društva. Potem dokazuje dobrote, ktere je že gosp. dr. Juri Šterbenec, posebno šolam našega okraja skazal, in nasvetuje njega častnega uda imenovati, kteri predlog je bil enoglasno sprejet.

Potem je bila volitev društvenega odbora za leto 1872. Izvoljeni so bili: gosp. Anton Jeršínovec za predsednika in knjižničarja; g. Miklavž Stanonik za podpredsednika in denarničarja; gosp. Janez Schiller za zapisnikarja in gospoda France Muhič in France Kenda kot odbornika. Nazočí so bili tudi g. g.: Janez Kapelle, društvenik, c. k. okrajni šolski svetovalec; g. Anton Aleš, dekan i c. k. okrajni šolski nadzornik in gosp.

Ivan Stupar, kaplan i katehet v Černomlji. Zadnja sta se kot uda vpisala. Čast in slava podpornikoma šolstva!

S tem se je društvena seja končala, in versila se je volitev okrajnega šolskega svetovalca pod vodstvom c. k. okrajnega šolskega nadzornika, pri kateri je bil g. Anton Jeršinovec, ravnatelj in nadučitelj četverorazredne ljudske šole v Černomlji, enoglasno kot okrajni šolski svetovalec izvoljen.

O d b o r.

Iz Teržiča. Pričakoval sem že nekaj časa, da bi se kdo z bolj spretnim peresom izmed tovaršev oglasil v našem „Tov.“ o priliki, ko imamo upanje, da se bode kar skoraj zboljšalo naše materijalno in s tem gotovo tudi naše dušno stanje. Naš za vsakoršni napredek kaj vneti „Učit. Tov.“ nam je o svojem času vedel naznaniti, da nam je k boljši plači (akoravno le začasno) naš slavnj gospod dr. J. Bleiweis naj več priboril. Bog mu stoterno poverni to lepo djanje! Ali ne izhaja naj večji napredek iz šole? Kje je kakj gospod duhovskega ali posvetnega stanu, ki bi ne bil pervega temeljna za svoj prihodnji stan dobival ravno v ljudski šoli? Kako lahko bi se tedej marsikteri premožnik hvaležnega skazoval svoji prvi dobrotnici ljudski šoli; toda, koliko jih je, ki v zahvalo šole še le zatirajo in ne pospešujejo šolskega napredka! Omenjeni gospod pa si je pri vseh kranjskih ljudskih učiteljih najlepši in stanovitni spominek postavil, ki bode vedno živel v njihovih sereih. Mislimo si n. pr. učitelja, ki ima zedaj 200 gl. letne plače (pa se mu še to terga in kerha), pridjalo se mu jih bo še 200 gl., kako si bo oddahnil! kako lahko mu bode pri sereu! Koj bode prevdarjal, ktere učne in pomočne knjige in časopise si bode napravil, in kako si bode sploh svoj stan vredil, da bode napredoval, kakor postava in duh časa od njega tirja. Kratko: pomagano bo njemu in srenji, v srenji bo zanaprej še bolj blagonosno lahko delal za blagor mladine, in bode večkrat zdihnul: Bog daj srečo priborilec naših pravic!

L. K.

Iz Celja. (Učiteljski zbor 7. t. m.) Pri zboravanji uč. društva v Celji se je sklenilo, da bode v četertek po Božiču glavni zbor.

Upama, da se bo ta dan prav obilo družbenikov zboravanja vdeležilo, — tudi se nadjamo, da bo pristopilo več novih udov — posebno, ker so na dnevnem redu prav važne točke, kakor p. poročilo o društveni delavnosti v letu 1871., letni račun, volitev novega društvenega vodstva in več drugega.

Prav žal nam je za našega prejšnjega predsednika gosp. dr. G. A. Lindner-ja, kateri je sedaj za vodja c. kr. spodnje gimnazije v Prachatitzu na Českem postavljen. Zarad njegovih zaslug pri uč. društvu in na šolskem polji sploh ga je celjsko uč. društvo 1. okt. t. l. za častnega uda enoglasno zvolilo.

O tem društvu bodem prihodajč še kaj več sporočal, ako je „Uč. Tov.“ ljubo; naj tudi naši sosedje kranjski učitelji zvedo, kaj mi slov. Štajerci mislimo in činimo. *) Tudi od današnjega zboravanja ti imam, dragi „Tovars“, veliko važnega povedati, kar pa zarad pomanjkanja časa danes ne morem pisati. Z Bogom!

J. L. Weiss.

Iz Ljubljane. V nedeljo po sv. Nikolaju bila je v Čitalnici lepa slovesnost, ktere se ubogi učenci in učenke vsako leto naj bolj veselé in tudi vsi prijatelji mladine z njimi. Kakor druga leta, je tudi letos kat. društvo

*) Prosimo!

v Ljubljani po milih dobrotnikih in dobrotnicah pripomoglo, da je 80 dečkov in deklic dobilo vso zimsko obleko od nog do glave. G. dr. L. Vončina je zbrane otroke in druge pričujoče prav ganljivo ogovoril. Pervim je kazal veliko dobroto, ki so jim jo skazali dobrotniki, ter jih vnel, da bi se tolikih dobrot z lepim obnašanjem domá, v šoli in v cerkvi vredni kazali; drugim pa se je v imenu malih zahvaljeval in jim želel, da bi jim Bog te dobrote stoterno povernil. Tudi starček g. dr. Orel, vstanovnik te dobrotnice naprave, je ravno v tem smislu govoril otrokom in pričujočim. Zraven obleke je vsak otrok dobil še štruco in jabelk in 12 izmed njih tudi lepe molitvene bukvice. Starši so do solz ganjeni sprejeli svoje toliko lepo obdarovane otroke; vsi pričujoči pa so gotovo z nami vred želeli, da bi se ta lepa navada popolnoma vkoreninila v našem mestu in da bi vsako leto obrodila lepšega sadja.

— V Giontinitovi založbi so prišli na svetlo prav mični pisni zvezki pod imenom: „Perve vaje v pisanji“, sost. Fr. Gerkman. Ti pisni zvezki so podobni Pokornitovim ali Grajnarjevim samo s tem razločkom, da zgledno pisanje ni v zgornjih verstah, temuč pri začetku vsake verste. Pervi trije zvezki obsegajo male čerke in kratke prav primerne besede, številke in prepone. Četrti zvezek (ki se ravno izdeljuje) bode imel velike čerke brez besedi. Ako bode ti prvi zvezki učiteljem vstrezali, bode jih gospod izdatelj še dalje izdajal. Oblika čerk je enaka osnovi, ki jo je odbor učit. društva za Kranjsko za popravljeni abecednik nasvetoval. Pisanje je prav lepo — in pravilno, vnanja podoba prav lična in dober papir. Prodaja jih g. Giontini po 2 kr., 100 vkup pa za 1 gold. 70 kr. Pervi zveski so se hitro prodali; nemudoma bode se jih več natisnilo.

— Slov. učiteljsko društvo. Ti-le g. g. družabniki so plačali letnino: Anton Kunšič za l. 1871, Blaž Kuhar za l. 1871, Janez Tuma za l. 1871, Janez Zima za l. 1871, Janez Pokorn za l. 1871, France Kokalj za l. 1872, Antou Žibert za l. 1870, Anton Jeršinovec za l. 1871. Vse gg. družabniki, kateri so letnino za društvo še na dolgu, prosimo, naj bi jo kmali poslali podpisanemu blagajniku, da bi se mogle odstraniti vse zavire in sitnosti, ktere izvirajo iz prepočasnega plačevanja.

Janez Zima,
društveni blagajnik.

Razpis službe.

V ljudski šoli v Velikih Laščah razpisuje se podučiteljeva služba z 205 gl. letne plače. Prošnje naj se ravnaajo do c. k. okr. šolskega sveta v Kočevji do 23. t. m.

Opomba. Sostavka „geometrija ali merstvo v ljudski šoli“ in „najvažnejše kmetijske resnice za ljudsko šolo“ se v tem tečaju nista popolnoma dokončala in sicer zavoljo tega, ker slišimo, da prideta v posebni šolski knjižnici na svetlo. Tudi „Drobtinice iz učit. dnevnika“ niso prišle do konca. Gosp. pisatelj nam piše: „Želel sem popisati tudi „čebelorejo“, kakor se nam je razlagala v gospodarski šoli na Dunaji, toda zadržale so me nemile okoliščine, da tega nisem mogel storiti. Znabiti, da se tega dela lotim prihodnje leto; ako pa mi ne bode mogoče, nasvetujem g. g. učiteljem, naj bi učencem razlagali VII. Hartingerjevo table, kjer g. dr. Melicher, naš tadani učitelj na Dunaju, kratko pa prav jedernato popisuje znamenito „čebelsko življenje“. — „Matematično terminologija“ bode „Tovarš“ v novem letu dokončal, in bode prinašal mnogo prav važnih stvari za šolo in učiteljstvo. Z Bogom!